

**İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına
ve devrine dair kanun lâyihası ve Dahiliye, Bütçe ve
Nafia Encümenleri mazbataları (1/182)**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/3

3 . I . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İzmir suları Türk Anonim Şirketinin satın alınması ve devri hakkında Nafia Vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 22 . XII . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunmuş olduğumu arz ederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

İzmir Suları Türk Anonim Şirketi imtiyazı ile tesisatının satın alınmasına dair mukavelenin tasdiki ve müessesenin İzmir Belediyesine devri ile işletilmesi hakkındaki kanun lâyihasının mucip sebepleri

1. İmtiyazın mevzuu ve müddeti, sermaye, ilk tesisat ve mağaza mevcutları kıymeti ihşai malûmat:

İzmir şehrine su tevzii imtiyazı 22/Rebiülahir/1311 tarihli fermanla Niyazi isminde bir zata verilmiş ve bu zata verilen imtiyaz ve bilmukabele girişilen taahhüdâtın icrası için 9 Mart 1311 tarihinde imzalanan dâhili nizamname mucibince İzmir Suları Osmanlı Şirketi adıyla anonim bir şirket teşkil olunmuştur.

İnşaata 1896 tarihinde başlanmış ve 18 Ağustos 1898 tarihinde şehre su verilmiştir.

İmtiyazın müddeti 1311 tarihli ferman mucibince 47 senedir. Ancak Şirketin isteği üzerine bu müddet 11/Kânunusani/1312 tarihli iradei seniye ile 85 seneye çıkarılmıştır. Bu suretle imtiyaz 1940 ta sona erecek iken uzanma neticesinde 1978 de nihayet bulmaktadır. Satın alma müddeti ise 1918 de hulül etmiştir.

Şirketin sermayesi beheri beş yüz Belçika Frangı itibarı kıymetli 7 500 hisse senedi tutarı olan 3 750 000 Belçika Frangıdır. Şirket ayrıca iki tertip tahvilât çıkarmıştır. Bunların ihraç kıymeti yekûnu 8 608 190 Belçika Frangıdır.

Şirketin 1942 bilânçosuna nazaran iptidai tesisat kıymeti, su tesisatı, makineler ve ebniyeler 907 402,47, şube kolları 263 119,92 Türk lirası olmak üzere ceman 1 170 522,39 ve mağaza mevcutları da 83 149,26 liradır.

Şirketin 1941 senesi sonuna kadar ayırdığı amortisman miktarı, 53 502,91 lirası sımai ve 11 799 lirası da malî olmak üzere ceman 65 301,91 liradır.

Şirketin İzmir'de Halkapınar istasyonunda beheri 80 m³ teshin satırlı ve 8 atmosfer tazyikli dört ve bir tane 113. 2 m³ teshin satırlı ve 10 atmosfer tazyikli olmak üzere ceman beş buhar kazanı vardır. Bunlardan dördü ikişer kazandan müteşekkil blok halinde diğeri ise tektir.

Tulumba dairesinde iki aded yatık pistonlu buhar tulumbası vardır. 250 beygir takatinde ve sa-

atte 650 m³ su verebilecek kudrettedir. Bir tane de dizelle müteharrik santrfüj tulumbası vardır ki takatı 250 beygir ve saatte 500 m³ su verebilir.

Selvilitepe pompaj istasyonunda beheri 40 beygir takatinde iki dizel motörü ile müteharrik birisi 2 ve diğeri 3 silindirli iki tulumba vardır.

Su depoları biri Halkapınar, diğeri de Selvilitepe'de olmak üzere iki tanedir. Halkapınar'daki deponun hacmi 10870 m³, Selvilitepe'dekinin ise 600 m³ tür.

1941 senesi sonunda muhtelif ebatta kanalizasyon hattı	136 068.49	M.
Şube kollarının uzunluğu	60 767	M.
Muhtelif boyda yangın muslukları	187	aded
Abone adedi	10 030	» tir.

Şirketin Halkapınar'daki fabrika binasıyla müstemilâtından başka fabrika sahası dâhilinde üç aded müstahdemim ikametgâhı ve bir de Alsancak'ta istasyon karşısında merkez binası ve bunun müstemilâtı vardır.

2. Satınalma sebepleri ve müzakere safhaları, satınalma bedeli ve bu bedelin tesbit ve hesap şekli:

Yukarıda arzedildiği üzere raşa 1918 de hulûl etmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi ile İzmir Vilâyet ve Belediyesinin temennileri ve Hükümetin ötedenberi imtiyazlı ecnebi sermayeli şirketlerin satın alınmak suretiyle millileştirilmesi hakkındaki prensibi nazarı dikkate almarak ve şirketin şehrin su ihtiyacını lâyikiyle temin etmediği ve imtiyaz mukavele ve şartname icaplarından bazılarını ifa eylemediği hususları da gözönünde tutularak tesisatın satın alınacağı 1938 senesinde şirkete tebliğ edilmiştir.

Bu tarihte başlayan ve fakat şirkete serdedilen muhtelif sebep ve vesilelerle bir türlü intaç edilemeyen satınalma müzakereleri yapılamamış ve en nihayet yapılan katî tebliğat üzerine müzakerelere 1 . X . 1942 de başlanabilmıştır. Bu tarihte başlayan müzakereler hayli çetin safhalar geçirmiş ve taraflar müsbet bir neticeye varamadığından müzakereler 20 teşrinisani 1942 tarihinde inkıtaa uğramış ve Hükümet tek taraflı satınalma yoluna gitmek zorunda kalmıştır. Şirkete 23 . XI . 1942 tarihinde yapılan tebliğatla tek taraflı satınalma yoluna gidileceği bildirilmiş ve neticeye kadar da şirket tesisat ve emvalinin muhafazası ve işletmenin selâmetle cereyanını temir için şirket nezdine gönderilen bir heyet marifetiyle daha sıkı kontrol tesis olunmuştur.

Şirket, Hükümetin aldığı bu karara karşı Devlet Şûrasında dâva açmış ve tesis olunan kontrol kanunsuzluğu ileri sürülerek kaldırılması Şûradan ayrıca istenilmiştir.

Devlet Şûrası kontrolün tesisinde kanunsuzluk görmediğinden şirketin bu husustaki talebini reddetmiş ve diğer şirket iddialarını tetkik mevzuuna almıştır.

Devlet Şûrasına ikame olunan bu dâva neticelenmeden Şirket 12 . VIII . 1943 tarihinde yaptığı bir müracaatla satınalma müzakerelerinin tekrar başlamasını istemiş, Hükümet bu isteği kabul etmiş ve bunun üzerine müzakerelere 25 birinciteşrin 1943 tarihinde yeniden başlanmıştır. Kısa süren bu müzakereler neticesinde Şirkete ait tesisat ve emvalin 425 000 lira mukabilinde satın alınması 8 . XI . 1943 tarihinde tekarrür etmiş ve şirket memur ve müstahdemimine verilmesi taraflarca kararlaştırılan 10 000 lira da Hükümete ayrıca deruhde olunmuştur. Bu para kanun lâyihasının 3 ncü maddesi mucibince işletmenin 1944 ve 1945 seneleri hasılatından temin olunacaktır.

İmtiyaz mukavelenamesinin 20 nci maddesine göre satınalma bedeli bu suretle tâyin ve tesbit olunmak lâzımgelmektedir.

Tesisat hangi sene satın alınacak ise ondan evvelki 5 sene zarfında vuyubulan gayri sâfi hasılatın vasatısı bulunarak bunun yüzde seksenine müsavi bir para imtiyaz müddetinin sonuna kadar Şirkete ödenecektir. Bundan başka mağaza mevcudu ile malzeme ve eşyaların ehlihbre tarafından takdir olunacak bedelleri ayrıca verilecektir.

Müzakerelere başlandığı sırada yapılan tetkiklere göre Şirketin son 5 senelik gayrisâfi hasılatı vasatısı 144 297 lira olduğuna göre mukavelenin raşa maddesinin tatbıkı halinde şirkete 35 sene müddetle bu parayı vermek icabeder ki, bunun tutarı da 5 050 395 lira eder. Bu taksitlerin

yüzde beş hesabıyla halihâzır kıymeti ise 2 382 547.94 liradır. Buna mağaza mevcutlarını da ilâve eylemek iktiza eder. Şirketin aynı tarihlerdeki vasatı sâfi hasılatı 57 211 lira olduğuna nazaran bu hesaba göre işletme hasılatı ile taksitlerin ödenmesi imkânsızdır. Binaenaleyh, bütün işletme mesuliyetini üzerine almış olmakla beraber Hükümet sâfi işletme hasılatını her sene şirkete verdikten başka üstelik bunun iki misli kadar bir parayı da ayrıca ödemek mevkiinde kalacaktır.

Bu gayri tabii raşa hükmü ve hükme göre satın alınan imkânsızlığı karşısında Hükümet ilk müzakerelerde Şirket murahhaslarına satınalma işinin raşa maddesi haricinde yapılmak istenildiği ve şirketin yalnız tesisatını vücade getirmek içinsarfeylediği hakikî masrafların ödeneceği bildirilmiş ve bu suretle satınalma müzakerelerine başlanmıştır.

Şirket murahhasları müzakereler sırasında müteaddit defalar raşa maddesinin tatbikını ileri sürmüş iseler de daima bu imkânsızlık ileri sürülerek bu talepleri reddolunmuştur. Tek taraflı satınalma münasebetiyle Devlet Şûrasında ikame edilen dâvada da en ziyade bu hükme dayanmış bulunmaktadırlar.

Bidayeten oldukça çetin cereyan eden ve bir aralık inkitaa uğrayan ve ayrıca dâva mevzuu da olan satınalma müzakereleri nihayet tarafların göstermiş olduğu hüsnüniyet sayesinde iki tarafı da tatmin eden 425 000 lira bedel üzerinde mutabakat hâsıl olmuş ve İzmir Tramvay ve Elektrik Şirketinin satın alınması münasebetiyle bu şirkete kabul edilmiş olan satınalma esasları Su Şirketine de aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle şirkete, diğer imtiyazlı şirketlerin satın alınmalarında olduğu gibi ilk tesisata sarfedilmiş olan hakikî sermayeye tekabül edecek bir bedel verilmiş bulunmaktadır.

Taraflarca kabul edilmiş bulunan satınalma bedeli İzmir Tramvay ve Elektrik Şirketi satınalma bedelinin tediyesindeki şartlara uygun olarak harbin hitamında peşin olarak tediye edilecektir.

İmza edilmiş bulunan satınalma mukavelesinin maddeleri, mümasil şirketlerin ve bilhassa pek az zaman evvel satın alınmış olup yüksek Meclisin tasvibine iktiran etmiş bulunan İzmir Tramvay ve Elektrik Şirketinin mukavelesindeki hükümlere, şirketin hususi bünyesine ait zaruri bazı farklarla uygundur.

Kanun lâyihasının maddelerinin tahliline gelince:

Lâyihada tesbit edilmiş bulunan maddeler bazı hususiyetler dolayısıyla yapılmış olan tadiller haricinde aynen İzmir Tramvay ve Elektrik Şirketinin satınalma mukavelesinin tasdiki hakkındaki 4483 sayılı kanunun maddelerine ve mucip sebeplerine uygundur.

Bahsolunan hususiyetler ve tadiller şunlardır:

1. Su Şirketince, satınalma mukavelesi mucibince Hükümete devredilecek mallar meyanında bazı gayrimenkuller vardır ki, bunlar evvelce şirket tarafından Hazine namına tapuya kayıt ve tescil edilmiş olduğundan bugün bunların devri tapuda bir muamele görmeksizin vukubulacaktır. Halbuki Hükümet satın alınan mallarla birlikte bu gayrimenkulleri de belediyeye devredeceğinden bu devir münasebetiyle alınmak iktiza edecek vergi, resim, harç gibi masrafların mukavelede Hükümete ait olduğu gösterilen diğer masraflar gibi belediyeden aranmaması için ikinci maddeye hususi ve farklı kayıtlar eklenmiştir.

2. Hükümetçe satınalma bedelinin tediyesi sırasında bu bedeli karşılamak üzere belediyeye müsaait şartlarla bir istikraz yapmak imkânını vermek ve bu istikraz taksitlerinin satınalınan mümasil şirketlerde olduğu gibi işletme hasılatıyla itfasını temin eylemek maksadıyla lâyihada üçüncü madde yer almış bulunmaktadır. Şukadarki İzmir Tramvay ve Elektrik tesisatının belediyeye devri 1944 şenesine kadar tehir edilmiş ve bu arada işletmenin Nafia Vekâletine bağlı muvakkat bir idare marifetiyle idaresi kabul edilmiş olduğundan 4483 sayılı kanunun 3 ncu maddesi bu muvakkat idarenin de 1944 takvim yılı sonuna kadar satınalma bedelini tediye edeceği gözönünde tutularak maddeye ona göre hüküm konulmuştur.

Su Şirketi için de aynı sebep ve mülâhazalarla 1944 takvim yılı sonuna kadar işletmeyi Şirket zamanında cari usullere göre idare etmek üzere muvakkat bir idare kurulmakta ise de satın alınan tesisat ve emval üçüncü madde mucibince doğrudan doğruya belediyeye devredilmekte ve teşkil

olunan muvakkat idare de belediyeye bağı olmak üzere teşkil olunmakta bulunduğundan bu maddeye 4483 sayılı kanunda olduğu gibi muvakkat idare kaydını koymağa lüzum kalmamıştır; bunun haricinde 3 ncü madde 4483 sayılı kanunun 3 ncü maddesine aynen uygundur.

3. Dördüncü maddedeki farklı bir hususiyet te şudur: 4483 sayılı kanunun 4 ncü maddesinde teşkil olunan muvakkat idare, Nafia Vekâletine bağı bulunmakta ve Şirketten devir alınan tesisat ve emval 1944 takvim yılı sonuna kadar Hazine malı olarak muvakkat idare uhdesinde bulunmakta ve bu idarenin Hükümet namına yapmış olduğu muamelelerden mütevellit hesapları Divanı Muhasebata vermesi kabul edilmekte olmasına mukabil Su Şirketine ait kanun lâyihasının üçüncü maddesinde hükmi şahsiyeti haiz bir muvakkat idare kurulmakta ve fakat bu idare belediyeye bağı bulunmaktadır.

İzmir Belediyesi mukavelenin tasdikını mütaakıp belediyeye devredilecek olan işletmenin birden bire belediye mevzuatı dahilinde idaresinden doğacak karışıklık ve zorlukları önlemek ve işletmenin hususiyetine göre alınacak tedbirleri alabilmek maksadiyle müessesenin iki sene müddetle belediyeye bağı muvakkat bir idare marifetiyle Şirket zamanında cari usullerle idaresini temin emrinde kanuni salâhiyet alınmasını rica etmiştir. Belediyenin bu teklifi vârit görülmüş olmakla beraber iki senelik müddet çok görüldüğünden İzmir tramvay ve elektriğinde olduğu gibi Su Müessesesi için de 1944 takvim yılı sonuna kadar devam edecek ve fakat belediyeye bağı olacak muvakkat bir idare kurulmuştur. Bu suretle Şirketten satın alınan ve Hükümetçe belediyeye devredilecek olan tesisat ve emval muvakkat idare ile alâkalandırılmaksızın doğrudan doğruya belediyeye devrolunmakta, muvakkat idare sadece işletmeyi 1944 takvim yılı sonuna kadar Şirket zamanında cari usullere göre idare etmeyi üzerine almaktadır. Bunun içindir ki 4483 sayılı kanuna göre teşekkül eden muvakkat idare Divanı Muhasebata hesap vermekle mükellef kılınmış iken Su Şirketine ait lâyiha ile bu hesabın belediyeye verilmesi esası kabul olunmuştur.

4. Lâyihanın 3 ncü maddesiyle devir doğrudan doğruya belediyeye yapılmakta ve kurulan muvakkat idare sadece bir işletici mahiyette bulunmakta olduğundan 4483 sayılı kanunun 5 ncü maddesinin birinci fıkrası lâyihanın 5 ncü maddesi ile biraz farklı bulunmakta ve fakat diğer hükümler aynen kaydedilmektedir.

Lâyihanın diğer maddeleri 4483 sayılı kanuna uygun olarak tanzim edilmiş bulunmaktadır.

Nafia Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia Encümeni
Karar No. 4
Esas No. 1/182

6. III. 1944

Yüksek Reisliğe

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve Belediyeye; devrine dair Nafia Vekilligince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyeti kararıyla Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 3 ikincikânun 1944 tarih ve 6/3 sayılı tezkeresiyle Yüksek Reisliğe sunulup Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Nafia Vekili ve Nafia Şirket ve mümessilleri Reis vekili huzuriyle okunup müzakere olundu.

Mezkûr şirketin satın alınması ve belediyeye devri hakkındaki Hükümetin mucip sebepleri

yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçildi.

Birinci ve ikinci maddeler aynen kabul edilmiş, üçüncü maddenin ikinci fıkrasını teşkil edip memurlara verilmesi Hükümetçe deruhde edilen on bin liranın tevziine dair olan hükmün muvakkat maddeye konulması daha muvafık görülerek muvakkat ikinci maddenin (A) fıkrasını teşkil etmek ve bu maddeden çıkarılmak suretiyle madde tadil edilmiştir.

Dördüncü maddenin ikinci fıkrasının son

hükümünü teşkil eden resmî dairelere verilecek su tarifesi hakkındaki hüküm kaldırılarak yerine 3611 sayılı Nafia Vekâleti Teşkilât Kanunu mucibince Nafia Vekâletince tanzim ve Devlet Şûrasının tasdikından geçmiş olan nizamname veya bundan sonra bu esas dairesinde yapılacak nizamnameler dairesinde tarife tatbikının bütün sular için yeknesak bir hükümü ihtiva etmesi dolayısıyla Encümenimizce daha muvafık olacağı mütalâa ve kabul edilmiş ve madde bu esasa göre tadil edilmiştir.

Belediyelere devirlerinden evvel Anonim şirket olarak idare edilen ve binaenaleyh % 12 kazanç vergisi nispetine tabi bulunan bu müesseselerin devir münasebetiyle daha büyük bir vergi nispetine tabi tutulmak suretiyle halkın en zaruri ihtiyaçlarından bulunan su ve elektrik fiyatlarının bu yüzden artmaması için İstanbul ve Ankara Elektrik Şirketleri için kabul edilmiş bulunan Trabzon, Antalya ve Malatya Elektrik Şirketlerinin belediyelere devirlerine ait kanun lâyihasında da Encümenimizce kabul edilmiş bulunan bir hükümün bu kanun lâyihasında yedinci madde olarak tedvini muvafık görülmekle beraber belediyenin aynı vasıftaki iki müessesenin ayrı ayrı vergi nispetine tabi olmaları mahzur ve ahenksizliğini kaldırmak için bu nispetin daha evvel muvakkat bir encümeninden geçmek suretiyle kanuniyet kesbeden İzmir tramvay ve elektrik işlerine de teşmili muvafık görülmüş ve ona göre maddeye hüküm ilâve olunmuştur.

Muvakkat ikinci madde (A) fıkrası mukavele mucibince Hükümetçe deruhde edilmiş bulunan (10 000) liranın ne suretle ve hangi tahsisatla ödeneceğini:

(B) fıkrası belediyeye intikal edecek şirket memurlarından kimlerin Belediye Tekâüt Kanunundan ne suretle istifade edebileceklerini:

(C) fıkrası (B) fıkrası mucibince tekaüt hakkını iktisap etmek isteyenlerin (A) fıkrası

mucibince alacakları tazminatın kendilerine verilmeyip borçlarına mahsup edileceği hükümünü ihtiva etmektedir.

(D) fıkrasına gelince belediyeye intikal etmesi itibariyle belediye memur vasfını iktisap edecek olan İzmir tramvay ve elektrik memurlarının da tekaüt hakkını iktisap etmelerinin âtilerinin emniyeti ve binaenaleyh vazifelerine bağlılıkları itibariyle, faydalı olacağı Encümenimizce kabul edilmiş su memurları için kabul edilen esasların onlara da teşmili lâzım ve faydeli görülerek bu fıkra ona göre tesis edilmiştir.

Muvakkat üçüncü madde Hükümetin muvakkat ikinci maddesindeki esasları daha iyi tebarüz ettirmek ve ileride herhangi bir münakaşa mevzuu meydana getirmemek üzere tadilen tanzim kılınmıştır.

Sekizinci madde Hükümetin yedinci maddesi bir kelime tahsisi suretiyle tadil edilmiştir.

Dokuzuncu madde olarak Hükümetin sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi veçhile Dahiliye ve Bütçe Encümenlerine gönderilmek ve mütehasşıs Encümen sıfatıyla tekrar Encümenimize gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Nafia En. Rs.	M. M.	Kâtip
Eskişehir	Sivas	İsparta
İ. Arukan	A. N. Demirağ	K. Aydar
Afyon K.	Afyon K.	Ankara
A. Çetinkaya	M. Gönenc	A. Baytin
Ankara	Çorum	Edirne
R. Börekçi	Dr. C. Alper	E. Demiray
İstanbul	Kars	Kayseri
C. E. Arseven	Dr. E. Oktay	M. Taner
Konya	Malatya	Manisa
F. Gökmen	M. Ş. Özpazarbaşı	O. Erçin
Maraş	Niğde	Sivas
H. R. Tankut	H. Mengi	İ. H. Başak
	Urfa	
	R. Soyer	

İmzada bulunamamıştır

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/182
Karar No. 23

29 . III . 1944

Yüksek Reisliğe

İzmir suları Türk Anonim şirketinin satın alınması ve devri hakkında Nafia Vekilligince

(S. Sayısı : 129)

hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyeti kararıyla Yüksek Meclise arzedilen kanun lâyihası Nafia Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi kılındığından Nafia Vekili ve Dahiliye Vekâletinden gönderilen memur hazır oldukları halde okundu.

Kanun lâyihası ilişik olan Hükümetin mucip sebepleri mazbatasında yazılı izahlar Encümenimizce de varit görülerek Nafia Encümeni tarafından yapılan değişiklikleri ihtiva eden lâyiha müzakereye esas ittihaz olundu.

Hükümet lâyihasının 1, 2, 5, 6 ve 9 ncu maddeleriyle Nafia Encümeni lâyihasının 3, 4, 7, 8 nci ve müvakkat maddeleri aynen kabul olundu ve bir de Nafia Encümeni lâyihasındaki 7 nci maddenin son fıkrasında yazılı « İzmir Tramvay ve Elektrik müessesesinin belediye devrinden sonra bu müesseseden de yüzde on iki nispetinde kazanç vergisi alınmasına » müteâkik hüküm, işbu lâyiha metnine konulmaktan ise; Tramvay ve elektrik şirketinin alınmasına dair olan kendi hususi kanununa konulması, birbirinden ayrı kanunlara böyle atıflar yapılmasının tatbikatta tevhit edeceği

mahzurlar bakımından daha muvafık olacağı temennisinin mazbatamıza dercedilmesine karar verildi.

Havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reislige takdim kılındı.

Dahiliye En. Reisi	R. V.	M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Üybadan	A. Tüzün	E. Ergin
Kâtip		
Seyhan	Ankara	Balıkesir
	F. Daldal	F. Tiritioğlu
Bolu	Bursa	Erzincan
H. Ş. Adal	F. Güvendiren	Ş. Sökmensüer
Erzurum	Gazianteb	Giresun
N. Elgün	Dr. A. Melek	N. Osten
Gümüşane	Kayseri	Konya
R. Güreli	A. H. Kalaç	Ş. Ergun
Kütahya	Malatya	Siird
Ö. B. Uşaklı	E. Barkan	S. Tuncay
Tokad	Trabzon	Yozgad
A. G. Pekel	S. Abanozoğlu	S. Korkmaz
Zonguldak		
R. Vardar		

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/182
Karar No. 58

8. V. 1944

Yüksek Reislige

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınması ve devri hakkında Nafia Vekilligince hazırlanan ve Başvekâletin 3. I. 1944 tarih ve 6/3 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Nafia ve Dahiliye Encümenleri mazbatalarıyla birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Nafia Vekili Sırrı Day ve Maliye Vekilligi adına Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

İzmir suları imtiyazının satın alınması ve İzmir Belediyesine devri, hizmetin âmme menfaatlerine en uygun şekilde ifası mülâhazasıyla Encümenimizce de aynen kabul olunmuş ve Nafia Encümeninin tadilen kaleme aldığı lâyiha müzakereye esas tutulmuştur.

Hükümet teklifinin Nafia Encümenince kabul edilen 1 ve 2 nci maddeleri Encümenimizce de aynen kabul olunmuştur.

Nafia Encümeninin 3 ncu maddesi aynen kabul olunmuş ve şirketten Hükümete intikal edecek emval ve sair hak ve vecibelerin İzmir Belediyesine devrine ve hizmetin ifası için müvakkat bir idare kurulmasına dair hükmü ihtiva eden 4 ncu madde, birinci fıkrasındaki Nafia Vekilligince kelimesi yerine Hükümetçe kelimesi konulmak suretiyle Nafia Encümeninin maddesi yeniden yazılmıştır.

Hükümet teklifinin 5 ve 6 nci maddeleri Encümenimizce de aynen kabul olunmuştur.

Muhtelif hizmetlerin birleştirilmek suretiyle ifası halinde, işletmeye dâhil hizmetlerden

kazanç vergisine tabi olanlarının % 12 vergi ile mükellef tutulmaları, mümâsiller nazarı itibare alınarak uygun görülmüş ve bu esas, lâ-yihaya Nafia Encümeninin 7 nci maddesi yerine konulan madde ile hükme bağlanmıştır.

Lâ-yihaya ilâve olunan 8 nci madde ile de hizmetlerin ifasına kolaylık verilmek istenmiş ve bu iki maddenin ihtiyaçlara uygun olacağımda Hükümet mümessilleriyle mutabakat hâsıl olunmuştur.

Hükümetin birinci ve Nafia Encümeninin ikinci ve üçüncü muvakkat maddeleri aynen kabul olunmuştur.

Nafia Encümeninin 8 nci maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiş ve Hükümet teklifindeki 8 nci maddenin yazılışı değiştirile-

rek 10 ncu madde yapılmıştır.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
T. Coşkan	H. N. Kaşmir	F. Öymen
Bitlis	Bolu	Çanakkale
B. Oşma	Dr. Z. Ülgen	S. T. Arsal
Diyarbakır	Diyarbakır	Giresun
R. Bekit	Ş. Uluğ	M. Akkaya
Giresun	İstanbul	Kütahya
A. Sayar	H. Kortel	H. Pekcan
Rize	Tokad	Manisa
T. B. Baltı	R. A. Sevengil	F. Kurdoğlu
Yozgad	Yozgad	Zonguldak
A. Sungur	S. İçöz	E. Erşirgil

Nafia Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia Encümeni
Esas No 1/182
Karar No. 6

16. V. 1944

Yüksek Reisliğe

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair Hükümet tarafından teklif edilen kanun lâ-yihası ile Dahiliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları mütehassıs encümen sıfatıyla tekrar Encümenimize havale buyurulmuş olduğundan Nafia Vekili huzuriyle tekrar müzakere edildi.

Birinci ve ikinci maddeler Hükümetin teklifi veçhile üçüncü madde Encümenimizce evvelce kararlaştırılmış olan şekilde ve dördüncü madde Bütçe Encümeninin değiştirdiği şekilde, beşinci ve altıncı maddeler Hükümetin teklifi ve 7 nci madde Bütçe Encümeninin teklifi şeklinde kabul edilmiş, sekizinci madde sarahat ifade edecek şekilde Bütçe Encümeni metninde ufak bir tadilat yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Muvakkat birinci madde Hükümetin teklifi veçhile, ikinci ve üçüncü maddeler Encümenimizin teklifi mucibince ve Encümenimizin se-

kizinci maddesi dokuzuncu madde olarak ve Bütçe Encümeninin onuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Heyeti Umumiyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia En. Reisi	M. M.	Kâtip
Eskişehir	Sivas	İspadta
İ. Arukan	A. N. Demirağ	K. Aydar
Afyon K.	Afyon K.	Ankara
A. Çetinkaya	M. Gönenç	A. Bayraktar
Ankara	Çorum	Edirne
H. Börekçi	Dr. C. Alper	E. Demiray
Erzincan	İstanbul	Kars
A. S. İlter	C. E. Arseven	Dr. E. Oktay
Kayseri	Konya	Maras
M. Taner	F. Gökmen	H. R. Tankut
Sivas		Urfa
İ. H. Başak		R. Soyer

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — İzmir Suları Türk Anonim Şirketi imtiyaz ve tesisatının satın alınmasına dair 8 . XI . 1943 tarihinde Nafia Vekili ile salâhiyetli Şirket Murahhasları arasında imza ve teati edilmiş olan bağı mukavele tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Satın alma mukavelesi damga resimlerinden muaftır. Bu mukavelede Hükümete ait olduğu gösterilen bütün vergilerle resimler ve harçlar ve bunların munzam kesirleri mukavelede 14 ncü maddesi mucibince tasdikın tamamlanması şartıyla aranmaz.

Tapuda Hükümet namına kayıtlı olupta Şirketin faydalanmakta olduğu gayrimenkullerin Hükümetçe belediyeye devirlerinde ve keza lik muvazaa tarikiyle üçüncü şahıslar uhdesinde bulunupta hakikatte Şirketin malı bulunan gayrimenkullerin Hükümet ve belediyeye devirlerin de yukarıki fıkra hükmü câridir.

MADDE 3. — Satın alma mukavelesi ve ilişkileri mucibince Hükümetçe Şirkete ödenmesi kabul edilen paralar İzmir Belediyesince vâdelerinden on gün evvel Maliye Vekâletine namına Merkez Bankasına tetdiye olunur.

Hükümete intikal edecek Şirket memur ve işçilerinin muhtemel tazminatlarına veya bunlar için Hükümetçe teşkil edilecek sandığın ilk sermayesine karşılık olarak verilmesini Hükümetin deruhde ettiği on bin lira 1944 ve 1945 senesi işletme hasılatından ödenir.

MADDE 4. — Satın alınan tesisat, emval ve saire, satın alma mukavelesinden münbais ve Hükümete ait haklar ve borçlar da dâhil olduğu halde bircümle hukuk ve vecaibi ile birlikte, Nafia Vekâletince İzmir Belediyesine devredilir.

Bu tesisat ve emvalin 1944 takvim yılı sonuna kadar idare ve işletilmesi için İzmir Belediyesince kendisine bağı, hükmi şahsiyeti haiz ve hususi hukuk hükümlerine tabi muvakkat bir idare kurulur. Bu idare işletmenin yürütülmesinde, hesap usullerinde, memur ve müstahdemlerinin tâyin ve azillerinde, bunların ücretlerinin tesbitinde, mubayaalarda ve sair bütün

NAFİA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İzmir suları ve Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Satınalma mukavelesi ve ilişkileri mucibince Hükümetçe şirkete ödenmesi kabul edilen paralar İzmir Belediyesince vâdelerinden on gün evvel Maliye Vekâleti namına Merkez Bankasına tetdiye olunur.

MADDE 4. — Satın alınan tesisat, emval ve saire, satınalma mukavelesinden münbais ve Hükümete ait haklar ve borçlarda dâhil olduğu halde bircümle hukuk ve vecaibi ile birlikte, Nafia Vekâletince İzmir Belediyesine devredilir.

Bu tesisat ve emvalin 1944 takvim yılı sonuna kadar idare ve işletilmesi için İzmir Belediyesince kendisine bağı hükmi şahsiyeti haiz ve hususi hükümlerine tabi muvakkat bir idare kurulur. Bu idare işletmenin yürütülmesinde, hesap usullerinde, memur ve müstahdemlerinin tâyin ve azillerinde, bunların ücretlerinin tesbitinde, mubayaalarda ve sair bütün muamelelerinde şirket zamanında câri usul ve esasları tatbika

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İzmir suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümet teklifinin birinci maddesi aynen

MADDE 2. — Hükümet teklifinin ikinci maddesi aynen

MADDE 3. — Nafia Encümeninin üçüncü maddesi aynen

MADDE 4. — Satın alınan tesisat, ve emval ve saire satınalma mukavelesinden münbais ve Hükümete ait haklar ve borçlar da dâhil olduğu halde bilcümle hukuk ve vعاibi ile birlikte, Hükümetçe İzmir belediyesine devredilir.

Bu tesisat ve emvalin 1944 takvim yılı sonuna kadar idare ve işletilmesi için İzmir belediyesince kendisine bağlı, hükmî şahsiyeti haiz ve hususi hukuk hükümlerine tabi muvakkat bir idare kurulur. Bu idare işletmenin yürütülmesinde, hesap usullerinde, memur ve müstahdemlerinin tâyin ve azillerinde, bunların ücretlerinin tesbitinde, mübayaalarda vesair bütün muamelelerinde şirket zamanında cari usul ve esasları

NAFIA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Nafia Encümeninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bütçe Encümeninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

muamelelerinde Şirket zamanında cari usul ve esasları tatbik devam eder. Şu kadar ki resmî daire ve müesseselerin su istihlâkleri aslî tarife üzerinden yüzde yirmi beş tenzilâta tabi tutulacaktır. Muvakkat idareye ait hesaplar takvim yılı sonunda belediyece tetkik edilir.

MADDE 5. — Muvakkat idarece işletilecek mallara karşı ika olunacak zararlar için ceza tatbikatı bakımından Devlet mallarına karşı işlenen suçlara ait hükümler tatbik olunur.

MADDE 6. — Muvakkat idare, işletmeyi, işletmeden mütevellit bütün hak ve vecibeleriyle birlikte 1 . I . 1945 tarihinde İzmir Belediyesine devreder. Belediye bu hizmete ait işleri ve lüzum gördüğü takdirde uhdesinde bulunan diğer su tesislerini, bu kabil müesseseler için umumî bir işletme kanunu çıkıncaya kadar mülhak bütçeli bir müessese veya hesapları ayrı tutulmak şartıyla diğer âmme hizmetleriyle birleştirilerek mülhak bütçeli müşterek bir müessese halinde idare eder.

Muvakkat idarenin ve mülhak bütçeli müessesenin abonelerle olan münasebetlerine, hizmetlerin ifasına, tarifelerin tesbitine, tesisleri tevsi, tadil ve temdidine ve işletme ile ilgili sair hususlara dair olup Şirketçe tatbik edilmiş olan usul ve esaslar, Nafia Vekilligince tadil ve yenilerinin vazına kadar mer'î ve muteberdir.

Na. E.

devam eder.

Şu kadar ki tarifelerin tabi olabileceği tenzilât 3611 sayılı Nafia Teşkilât kanunu hükmüne göre meriyete konacak nizamnameler hükmüne tabi tutulur.

Muvakkat idareye ait hesaplar takvim yılı sonunda Belediyece tetkik edilir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Muvakkat idare zamanına da şâmil olmak üzere işletme müessesesinin Kazanç vergisi bu vergiye tabi kârının yüzde on ikisi nispetinde alınır.

Bu hüküm 4483 sayılı kanunla satın alınmış olup halen Hükümetçe idare olunan İzmir Tramvay ve Elektrik müessesesinin belediyeye devrinden sonra bu müessese hakkında da cari olur.

B. E.

Na. E

tatbika devam eder.

Şu kadar ki tarifelerin tabi olabileceği tenzilat 3611 sayılı Nafia teşkiâtı kanunu hükümlerine göre meriyete konacak nizamnameler hükümüne tabi tutulur.

Muvakkat idareye ait hesaplar takvim yılı sonunda belediyece tetkik edilir.

MADDE 5. — Hükümet teklifinin beşinci maddesi aynen

MADDE 6. — Hükümet teklifinin altıncı maddesi aynen

MADDE 7. — Belediyeye ait muhtelif hizmetler 6 ncı madde mucibince birleştirilmek suretiyle müşterek bir müessese halinde idare edildikleri takdirde bu tesislerin Kazanç vergisine tabi olanlarından alınacak Kazanç vevrgisi bu vergiye tâbi gelirlerinin % 12 si nispetinde alınır.

MADDE 8. — Belediyeye ait muhtelif hizmetler 6 ncı madde mucibince birleştirilmek suretiyle müşterek bir müessese halinde idare oluncak bu tesisler Muhasebei Umumiye, arttırma ve eksiltme ve ihale kanunlarıyla Belediye muhasebe nizamnamesine tabi tutulmazlar.

Müesseselerin yapacakları alım ve satımların esasları Dahiliye ve Nafia Vekilliklerince müş-

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bütçe Encümeninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Belediyeye ait muhtelif hizmetler altıncı madde mucibince birleştirilmek suretiyle müşterek bir müessese halinde idare olunduğu takdirde bu tesisler Muhasebei Umumiye, Arttırma ve Eksiltme ve İhale Kanunlarıyla belediyeye muhasebe nizamnamesine tabi tutulmazlar.

Müesseselerin yapacakları alım ve satımla-

MUVAKKAT MADDE 1. — Bu kanunun neşri tarihinde İzmir Suları Türk Anonim Şirketinde müstahdem olanlardan muvakkat idareye nakledilenlerin 6 ncı madde mucibince kurulacak mülhak bütçeli müesseseye tayinlerinde müktesep hak dereceleri 3659 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesi hükümlerine göre tesbit edilir.

Bu esasa göre dereceleri tesbit edilenlerin almakta oldukları aylıklar, girdikleri derece aylığından fazla ise diğer daire ve müesseselerde müktesep hak teşkil etmemek şartıyla ve terfi suretiyle telâfi edilinceye kadar bu fazlalığın ödenmesine devam olunur.

MUVAKKAT MADDE 2. — Şirket tarafından vergi ve resimlerden muaf olarak şimdiye kadar harfiçten ithal edilmiş olan bütün mallar için ithal sırasında alman vergi ve resimler bu devir münasebetiyle aranmaz.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin 1 nci muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — A) Memur ve işçilere muhtemel tazminat karşılığı olmak üzere Hükümetçe verilmesi deruhde edilen (On bin) lira 1944 malî yılı işletme hasılatından ve belediyece tesbit olunacak esaslar dairesinde hesap ve tevzi olunur.

B) Şirket memurlarından mülhak bütçeli işletme idaresine intikal edip de 4085 sayılı kanun mucibince tekaüde tabi tutulacakların şirket ve muvakkat idarede geçen hizmetleri mezkûr kanunun muvakkat ikinci maddesi hükmüne göre muameleye tabi tutulur.

Bunlardan mezkûr muvakkat ikinci maddedeki esaslar dahilinde geçen hizmetlerini saydırmak isteyenler bu kanunun mer'iyete girdiği tarihten itibaren iki ay zarfında mensup oldukları idare vasıtasıyla sandığa müracaata mecburdurlar.

C) (B) fıkrası mucibince tekaüt hakkını ictisap etmek isteyenlerin (A) fıkrası mucibince alacakları tazminat kendilerine verilmeyip borçlarına mahsup edilir ve fazla borçları 4085 sayılı kanunun ikinci muvakkat maddesi mucibince kendilerinden ayrıca tahsil olunur.

D) Bu madde hükmü, 4483 sayılı kanunla satın alınmakta hâlen muvakkat idarece işletilmekte bulunan İzmir Tramvay ve Elektrik memurları hakkında da ve bu idarenin belediyece tabi mülhak bütçeleri idareye intikallerinde tatbik ve bunlara muhassas paralar bu esaslara göre muameleye tabi tutulur.

B. E.

tereken tâyin ve tespit olunur.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümet tekli-
finin birinci muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 2. — Nafia Encüme-
ninin ikinci muvakkat maddesi aynen

Na. E.

rm esasları Dahiliye ve Nafia Vekilliklerince
müştereken tâyin ve tesbit olunur.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümet tek-
lifinin birinci muvakkat maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Nafia Encüme-
ninin ikinci muvakkat maddesi aynen kabul
edilmiştir.

Hü.

Na. E.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

22 . XII . 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. B. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
H. Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	Ş. E. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

MUVAKKAT MADDE 3. — Şirket zamanında gümrük resminden muaf olarak geçirilip tesisatta kullanılmış veya hâlen müessese ambarında mevcut bulunmuş olan eşya ve malzemeyi belediye, su tesislerinin her sahasında kullanmak salâhiyetini haiz olup bu tarzda istimalden dolayı bu malzeme ve eşya için belediyeden herhangi bir resim ve vergi aranmaz.

MADDE 8. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 9. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 3. — Nafia Encümeninin üçüncü Muvakkat maddesi aynen

MADDE 9. — Nafia Encümeninin sekizinci maddesi aynen

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

Na. E.

MUVAKKAT MADDE 3. — Nafia Encümeninin üçüncü muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Nafia Encümeninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bütçe Encümeninin 10 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

İZMİR SULARI ŞİRKETİ TESİSATINI SATINALMA MUKAVELESİ

Bir taraftan mukavele metninde kısaca (Hükümet) diye gösterilen ve Nafia Vekâleti ve Trabzon Mebusu Sırrı Day tarafından temsil olunan:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Diğer taraftan mukavele metninde kısaca (Şirket) diye gösterilen ve bu husustaki salâhiyetlerine istinaden Şirket İdare Meclisi şzasından Ganim Ferit Talay ve Şirket Müdürü ve murahhas âza Fernan Burge tarafından temsil olunan:

Izmir Suları Türk Anonim Şirketi

arasında aşağıda yazılı hükümler dairesinde mukavele aktedilmiştir:

Hükümete devir ve teslim edilen hak ve mallar

Madde — 1

Hükümetle aralarında hâsıl olan mutabakat üzerine Şirket :

A) Hükümetle şimdiye kadar aktetmiş olduğu bütün imtiyaz mukavele, şartname ve zeyilleriyle itilâfnamelerden doğan ve yahut Hükümet tarafından her ne suretle olursa olsun Şirkete verilmiş olan aslı ve fer'î bütün imtiyaz haklarıyla menfaatlerini;

B) Gerek Hazine namına tapuya kayıtlı olup bu mukaveleye ekli listede gösterilen ve gerekse irtifak hakkına sahip bulunduğu gayrimenkullerle müstemilâtını, Halkpınar fabrikasında ve Selvilitepe istasyonundaki faal, gayrifaal bütün kazan ve makinelerini, bütün teferruatıyla isale ve tevzi şebekesini, su depolarını, Halkpınar fabrikası ve Selvilitepe terfi istasyonu ile Alsancak'ta kâin merkez binasındaki mağazalarında, tamirat ve saat atelyelerinde mevcut her türlü malzeme, makine alât, edevat ve muayene cihazlarıyla kömür ve yağlarını, Şirkete ait bütün mobilya, mefruşat ve demirbaş eşyayı, kırtasiye levazımını, her türlü nakil vasıtalarını, hülâsa bu mukavelede yazılı diğer hükümler mahfuz kalmak üzere Şirketin 1/İkinciteşrin/1943 tarihinde Türkiye'de mevcut menkul ve gayrimenkul bütün mal, hak ve menfaatlerini;

C) Şirket sermayesiyle alınıp muvazaaten üçüncü şahıslar uhdesinde bulunan ve mukaveleye ekli listede yazılı olan gayrimenkulleri.

Aşağıda yazılı hükümler dairesinde 1/İkincikânnu/1944 tarihinde Hükümete, her türlü düyun, taahhüt ve vecibelerden âri olarak devir ve temlik ve Hükümet dahi bu devir ile temlik kabul etmiştir.

Şirketin işletmeyi 31/Birincikânun/1943 tarihine kadar kendi nam ve hesabına ve kâr ve zararı kendisine ait olmak üzere idame etmesi kabul edilmiş olduğundan 1/İkincikânun/1944 tarihine kadar tesisatı ve devir ve temlik olunan malları şimdiye kadar olduğu şekilde işletecek, hüsnü muhafaza edecek ve bunlardan hiç bir kıymeti elden çıkarmıyacaktır.

Ancak Şirket tesisatın normal işletme, tamirat ve tevsiat işleri için mevcut malzemeyi kendi usulleri dairesinde kullanmak, sarfetmek ve mûtat veçhile abonelere satmak hakkını haiz olacaktır.

Hükümet yukarıda sayılan bütün malların 1/İkinciteşrin/1943 tarihindeki hal ve vaziyetlerini bildiğini beyan ve bunların bu hal ve vaziyetleriyle devir ve temlikini kabul eder.

Devir ve temlik olunan emvalin 1/İkincikânun 1944 tarihinde fiilen devri kabil olamadığı takdirde Şirket işletmeyi kâr ve zararı Hükümete ait olmak üzere idareye devam edecektir.

Üçüncü şahıslara karşı haklar ve borçlar

Madde — 2

1/İkincikânun/1944 tarihine kadar Şirketin yaptığı bütün akit ve fiillerinden veya sebebiyet verdiği hâdiselerden doğan haklarla borçlar ve mesuliyetler bu mukavele hükümleri mahfuz olmak kaydıyla Şirkete aittir.

Ancak 1 ikincikânun 1944 tarihinden önce Şirket tarafından yapılp ta hükümleri bu tarihten sonraya da sâri olan akitler eskisi gibi mer'î kalacak ve bu akitlerden 1 ikinci kânun 1944 tarihinden önce doğan hak ve borçlar şirketçe ve bu tarihten sonra doğacak hak ve borçlar dahi Hükümetçe istimal ve ifa olunacaktır.

Bu kabîl âkitlerin mahiyetleriyle âkitlerinin isimlerini gösteren liste bu mukaveleye bağlıdır.

Mezkûr listede yazılı akitler dolayısıyla 1 ikincikânun 1944 den sonraki zamana ait olmak üzere şirket tarafından peşin olarak tesviye edilmiş paralardan bu tarihten sonraya müteallik kısmı şirkete tediye edilecektir.

Şirketin müşterileriyle olan münasebetlerinin tasfiyesi

Madde — 3

Şirketin müşterileriyle akdelediği bilûmum mukavelelerle abonman senetlerinden hâlen me-riyette bulunanlar eskisi gibi mer'î kalacaktır.

Faturaların tanzimi tarihi ne olursa olsun müşterilerin 1 ikincikânun 1944 tarihinden evvelki zamana taallûk eden borçları şirkete aittir. 1943 ve 1944 senelerine sari olan faturalarda şirketin alacağı, faturanın taallûk ettiği bütün müddet ile 1943 senesine ait günlerin adedi nispetinde hesap olunacaktır.

Yukarıda yazılı esaslara göre şirkete ait olupfiili devir tarihine kadar tahsil olunan paraları şirket alacak ve tahsil olunmayan paralar mümkün oldukça Hükümetçe tahsil edilecek ve tahsil edilen miktar üzerinden % 5 tahsil ücreti alıkonulduktan sonra mütebakisi şirkete verilecektir. Ancak tahsil edilemeyen paralar için Hükümet takibat yapmıyacağı gibi tahsilât işinden dolayı da bir mesuliyet kabul etmez. Şirket bu alacaklarını takipte muhtardır.

Şirketin müşterilerinden gerek nakden ve gerek teminat mektubu olarak almış olduğu her türlü avanslar, depozito akçaları ve teminatlar, sahipleri malûm olsun olmasın, muhasebe kayıtlarına göre fiili devir tarihinde Hükümete teslim edilecektir. İsimleri malûm olan hak sahipleri için aynı tarihte bir cetvel verilecek ve adresleri malûm olanların adresleri dahi bu cetvelde gösterilecektir.

Şirket her müşterinin hesabında yazılı paralardan veya herhangi teminatlarından alacağının ödlenilmemiş miktarının mahsup edilmesini istemek hakkını muhafaza eder.

Teslim edilecek evrak ve vesikalar

Madde — 4

Şirket bütün şebekeleriyle fabrika ve tesisatına ait plan, proje, etüt ve her türlü fennî evrakı, gayrimenkullerine ait tasarruf vesikalarını, işletme işlerine ait her türlü evrak ve istatistikleri ve grafikleri ve tarife etütlerini, şirketin aboneleriyle aktedip hâlen cari bulunan umumî ve hususi bilûmum mukaveleleriyle abonman senetlerini ve bunlara müteallik her türlü evrak ve defterleri, muhasebe, kasa, mağaza, demirbaş eşya defterleri gibi esas ve muavin defterlerini (Hem Türkçe hem Fransızca tutulan defterlerin yalnız Türkçeleri teslim edilecektir) malzeme siparişlerine ait dosyaları plânço defterleriyle anekslerini, şebekeye müteallik fotoğraf ve haritaları, memurlara ait sicil dosyalarını, kütüphanesinde mevcut bütün kitap ve mecmua ve dökümanları, 2 nci madde mucibince Hükümete intikal edecek akitlere müteallik dosyaları Hükümete teslim edecektir. Şirket, İdare Meclisi ve Umumî Heyet içtimalarına ait mukarrerat ve zabıt defterlerini muhafaza edecektir. Şirket Belçikadaki teknik idaresiyle (Teknik bürosu ile) yaptığı muhaberati ve işletmeye lüzum olmayan hususi mahiyeti haiz evrakı alabilecektir. Her iki taraf, diğerlerinde kalan eski ve yeni evrak ve vesai ki lüzumu halinde tetkik etmek ve icabında musaddak suretlerini bırakmak şartıyla asıllarını almak hakkını muhafaza eder.

Her iki taraf kendisinde bulunacak evrak ve defterlerden dolayı Ticaret Kanununun 75 nci maddesinde muharrer vecibeyi ayrı ayrı tekabbül eder.

Malların tescili

Madde — 5

Şirket birinci maddenin (C) fıkrasında zikrolunan gayrimenkullerin 1 ikinci kânun 1944 tarihinde Hükümet namına tescil edilmiş bulunmasını temin edecektir.

Devir ve temlikten hariç kalanlar

Madde — 6

Şirketin 31 Birincikânun 1943 tarihinde kasalarında ve bankalarda mevcut paralarıyla cüzdanını teşkil eden esham ve kıymetler ve gerek hariçteki alacaklılarına, hissedarlarına teknik bürosuna ve saireye olan borçlarına mukabil Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına tevdi ettiği ve edeceği meblağlar ve gerek mezkûr tarihten evvelki zamanlara ait faaliyetinden dolayı alehlik tahakkuk etmiş ve edecek alacakları ve kendisine tesviyesi lâzımgelecek meblağlar ve işbu meblağlar ile alacakların gelirleri tamamen şirketin malı olarak kalacak ve bu mukavele hükümleri mahfuz kalmak şartıyla hiç bir kayıt ve blokaja tabi tutulmıyacaktır.

Yukarıda yazılı paralar (8) nci maddede gösterildiği veçhile muhasamatın hitamını mütaakıp yine mezkûr maddede yazılı paralar hakkında kabul edilen esaslar dahilinde ve ancak İsviçre frank'ı ile münasebet tesis edilmeksizin doğrudan doğruya Türk lirası olarak muameleye tabi tutulmak kaydıyla şirkete transfer edilebilecektir.

Bununla beraber 1944 senesinden (1944 senesidâhil) itibaren muhasamatın sonunu beklemeden vukubulacak talebi üzerine şirkete bloke paraların harice transferi hakkındaki kararnameler hükümleri mucibince yekûnu senevi yirmi bin lirayı tecavüz etmiyecek miktarda mal ihraç mezuniyeti verilecek ve bu mezuniyet aynı hükümler dâhilinde Avrupa kıtasında muharip olmıyan devletlerden İsviç, İsviçre ve Portakiz hariç olmak üzere diğer memleketlere de şamil olacaktır.

Şirket bu maddede zikrolunan paralarla yukarıda yazılı olduğu üzere trasferlerine kadar Devlet tahvilleri veya tasarruf bonoları satınalmağa dahi mezundur.

Resim, vergi ve masraflar

Madde — 7

Bu mukavele mucibince Hükümete devredilen bilûmum malların devir ve ferağı için yapılması icabeden masraflarla harçlar ve damga resimleri ve Evkafa ait taviz bedelleri ve bu mukavelenin icrasına taalluk eden muamelelerin tabi bulunduğu bütün resim ve vergiler ve gerek bu mukavelenin ve gerekse bunun hükümlerine göre verilecek makbuzların tabi bulunduğu damga resimleri Hükümete aittir.

Bu mukavelede zikredilen ve şirkete ait bulunan meblâğlar ile yine bu mukavele mucibince bu meblâğların faiz ve gelirleri tasfiye sonuna kadar her türlü vergiden muaf olacaktır.

Ancak Maliye Vekâletinin muvafakati halinde yukarıda yazılı meblâğı banka mevduatı ve tasarruf bonusu ve Devlet tahvilleri haricindeki işlerde kullandığı takdirde bu muamelâttan mütevellit gelirleri umumî hükümlere tabi olacaktır.

(8) nci maddenin ihracat münasebetiyle vazey-lediği mükellefiyet hükümleri mahfuzdur.

Şirketin tasfiyesi ve bunun için yapılacak tescil ve diğer muameleler hiç bir vergi ve resim ile mükellef tutulmıyacaktır.

Madde — 8

Bu mukavelenamenin (1) nei maddesi mucibince yapılacak devir ve temlik mukabilinde Hükümetin şirkete ödeyeceği meblâğ bir milyon üç yüz doksan dokuz bin yüz elli yedi İsviçre frangı muadili Türk lirasıdır; bu meblâğ Avrupa'da ve Akdeniz havzasında (nihai sulh muahedesi akdedilmemiş olsa dahi) muhasamatın fiili veya hukukî hitamından sonra hulûl edecek ikinci ayın sonunda İsviçre frangının İstanbul borsasında o ayın son yedi gününün çok satış ve alış kapanma fiyatlarının vasatısi üzerinden Türk lirasına tahvil edilmek suretiyle şirket nam ve hesabına şirketin Türkiye'de göstereceği bir bankaya Hükümetçe tevdi edilecektir.

İşbu bedele 1 . I . 1944 tarihinden itibaren ödeme tarihine kadar şirket lehine senevi % 5 ba sîit faiz vermeği Hükümet taahhüt eyler. Bu faizdahi İsviçre frangı olarak hesaplanacak ve mubayaa bedeli hakkında yukarıda gösterildiği veçhile Türk parasına tahvil edilerek mubayaa bedeliyle birlikte ödenecektir.

Ancak şirket birincisi 30 . VI . 1944 tarihinde ve diğerleri bu tarihten itibaren her altı ayın sonunda olmak üzere faizleri İsviçre farangının İstanbul borsasında vâde tarihine tekaddüm eden son yedi günün çek satış ve alış kapanma fiyatlarının vasatısi üzerinden Türk lirasına çevrilerek kendisine ödenmesini isteyebilir. Bu suretle tesviyesi istenecek mebalîğ şirket namma ve şirketçe gösterilecek Türkiye'deki bir bankaya tevdi olunacak ve bu paradan tasfiye muamelâtı ile taahhüdat ve vecibeleri için lüzumlu göreceği mebalîği ayırdıktan sonra şirket, mütebakisini aşağıda gösterilen transfer muamelesinin icrasına kadar, Devlet tahvilleri tasarruf bonoları mübayaasında kullanabileceği gibi intihap edeceği bir bankaya da yatırabilecektir.

Diğer taraftan şirketin hariçteki hissedarları ve alacaklıları gerek doğrudan doğruya şirketin elinde bulunan ve bulunacak ve gerek kendilerine olan borçlarına mükabil şirketçe namlarına bankalara yatırılmış ve yatırılacak olan mebalîği mümessilleri marifetiyle ve talepleri üzerine Maliye Vekâletinin müsaadesiyle Türkiye'de her türlü iş ve teşebbüslerde kullanabileceklerdir.

Şirket tarafından vâdesinde istenmeyen faizler mübayaa bedeliyle birlikte ödenecektir.

Birinci ve ikinci fıkra mucibince ödenecek mebalîğ ve gelirleri transfer edilinceye kadar şirketçe, üçüncü fıkroda zikredilen faizler hakkında gösterilen şekilde istimal edilebilecektir. Bu suretle ödenecek mübayaa bedeli ve faiziyle bu bedel ve faizin gelirlerinin şirketçe Türkiye'de intihap alınacak malların bizzat veya bilvasıta - bu maddenin birinci fıkrasında zikredilen muhasamatın hitamından sonra hulûl edecek ikinci ayın sonundan itibaren - dilediği yerden iştirası ve İsveç ve İsviçre hariç olmak üzere diğer Avrupa memleketlerine ihracı veya Türkiye'den bu memleketlere ihraç olunacak malların bedelini tediye ile mükellef bulunan malî veya ticari teşekküllere devir suretiyle transferine müsaade edilecektir.

Bu transferler için yukarıda mezkûr memleketlere başka memleketlerin ilâvesi Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin müsaadesiyle kabil olabileceği gibi Hükümetçe Türkiye'de döviz takyidatı kaldırıldığı takdirde şirket paralarını serbest dövizle ihraçta muhtar kalacaktır. Ancak bu memleketlerden müsaade alınması icabederse bu müsaade şirketçe alınacaktır.

Surası mukarrerdir ki, bu transferlerden dolayı şirket, yukarıdaki fıkroda yazılı memleketlere diğer eşhas tarafından herhangi şekil ve suretle ihraç olunan mallar için kanunları mucibince alnanlardan gayri herhangi bir vergi, resim, prim veya takas hakkı ve ilâh... namlarıyla bir para tediye etmeyeceği gibi herhangi bir tahdit ve takyide de tabi tutulmayacaktır. Harice gönderilecek eşya bedellerini ne şirket ve ne de devir halinde devir alan şahıs veya teşekkül memlekete getirmeğe mecbur tutulmayacaktır.

Bundan maada Hükümet Türk Devletinin hariç alacaklılarının cümlesine tatbik edilmek üzere umumî tedbirler almağa lüzum gördüğü takdirde şirket mübayaa bedeli ve faizlerinin transferinde, mal mübayaa ve ihracında mümasil şirketler ve Türk Devletinin hal ve istikbalin diğer hariç alacaklıları arasında - Hükümete sırf banka avansı mahiyetinde yapılmış olan avansların alacaklıları

hariç olmak üzere - en müsait muameleye mazhar olandan daha az müsait bir muameleye tabi tutulmıyacaktır.

Şirketin memur ve müstahdemleri

Madde — 9

Müdür ve mühendis müstesna olmak üzere, Şirketin Nafia Vekâletine vermiş olduğu 1 . XI . 1943 tarihli listelerde gösterilen kadro dâhilinde fiili devir tarihindeki hizmette bulunacak bileümle memur, müstahdem ve işçileri Hükümete intikal edecektir.

Mukavelenamenin imzası tarihinden itibaren kadrodaki esaslı değişiklikler ancak Nafia Vekâletinin müsaadesiyle yapılabilecektir.

Şirketin memur, müstahdem ve işçilerine karşı gerek kanun hükümlerinden ve gerek iş akitlerinden doğan her türlü taahhüt ve vecibeleri Hükümete intikal etmiş olacak ve bu sebeple şirket her ne nam ile olursa olsun hiç bir tazminata mecbur kalmıyacağı gibi bu memur ve işçiler tarafından kaza mercilerine ikame olunup rüyet edilmekte bulunan dâvalar dahi bu mukaveleye bağlı listede zikredilmiş olmak şartıyla Hükümete geçmiş olacaktır.

Ancak bu mukavelenamenin imzası tarihinden evvel ikame edilip listede yazılı olmıyan dâvalar Şirkete raci kalacaktır.

Şirket, memur ve müstahdemlerinden almış olduğu kefalet paralarıyla sair her türlü teminatı, sahiplerinin isim ve hüviyetlerini hâvi listeleri ile birlikte fiili devir tarihinde Hükümete teslim edecektir.

İbra

Madde — 10

Hükümet ve Şirket, şimdiye kadar aktedilmiş olan bütün imtiyaz mukavele, şartname ve zeyilleriyle itilâfnameler ve Şirkete tebliğ edilmiş olan her türlü kararlar mucibince birbirlerine karşı haiz oldukları bütün hak ve vecibelerle 1 İkincikânun 1944 tarihinden evvelki zamana ait (Vergi ve resme - Belediye ve Vilâyet hususi idaresi vergi, resimleri hariç - müteallik her türlü mükellefiyet ve mesuliyetler de dâhil olduğu halde) her türlü iddia ve mütalebelerden birbirlerinin zimmetlerini (İşbu mukavele hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla) mütেকabilen ibra etmişlerdir.

Hükümet ve Şirket imtiyaz mukavelelerinin, müşterilerden tahsil olunan paralara mütedair bulunan tatbikatından dolayı da her türlü mesuliyetten birbirlerini mütেকabilen terbiye ederler. Şu kadar ki Hükümetin ve Hükümete mensup dairelerin, İzmir Belediyesinin ve Belediyeye bağlı daire ve müesseselerin bir İkincikânun 1944 tarihinden evvki zamanlara ait abonman mukavelelerinden, yapılan işlerden, mahkemeler ve sureti umumiyede sair daire ve makamlar nezdinde para teminatı veya teminat mektubu nurefiyle yapılan tevdiattan mütevellit Şirket alacakları ve vergi ihtilâflarına ait 8 . XI . 1943 tarihli Şirket mektubunun ilişiği listede mukayyet vergilere mahsuben Şirket tarafından aynı listede tediye edilmiş olduğu gösterilen mehalig bu ibradan hariçtir.

Hakeme müracaat

Madde — 11

Bu mukavelenamenin tefsir veya icrasından dolayı Hükümetle Şirket arasında çıkacak her türlü ihtilâf diğer tarafın yazılı tebliğinin vusulünden itibaren (30) gün zarfında her iki tarafca tâyin edilecek iki hakem tarafından hallolunacaktır.

Bu hakemler tâyinleri tarihinden itibaren iki ay zarfında ihtilâf hakkında ittifakla karar verecekler yahut icabediyorsa, reyler arasındaki tesavizbi izale için bir üst hakem tâyin eyliyeceklerdir.

Gerek otuz günlük mehil zarfında iki taraftan birinin hakeminin tâyin edilmemesi, gerek üst hakemin intihabı hususunda hakemler arasında ittifak hâsıl olamaması hâlinde, bu cihet en ziyade süratle davranan tarafın müracaatı üzerine İsviçre Federal mahkemesi Reisi tarafından hallolunacaktır. Hakem kararı katî ve derhal vacibülfaz olacaktır.

İki taraftan her biri kendi hakeminin masraflarını deruhte edecek ve üst hakemin ücretiyle hakeme müracaat yüzünden doğan müşterek masraflara yarı yarıya iştirak eyliyecektir.

İşbu mukavelenamede kararlaştırılan satınalma bedelinin ve faizlerinin Hükümet tarafından tediyesi hiç bir halde Hükümetle Şirket arasında çıkacak ihtilâflar yüzünden tehir ve tatil edilmeyecektir.

Tesisatın Hükümete fiilen devir ve teslimi

Madde — 12

İşbu mukavelenin 14 ncü madde mucibince tekemmül etmesini mütaakırp fiilen devir ve tesellüm muamelesi Nafia Vekâletiyle Şirket tarafından intihap olunacak heyet marifetiyle yapılacaktır.

Mukavelenin muteber metni

Madde — 13

Bu mukavele Türkçe ve Fransızca olarak 8 . XI . 1943 tarihinde imza ve teati edilmiştir. İhtilâf vukuunda Türkçe metni muteberdir.

Mukavelenin tasdiki

Madde — 14

Bu mukavele bir taraftan Hükümetçe Büyük Millet Meclisinin ve diğer taraftan Şirketçe Hisse-darlar Umumî Heyetinin tasdikına arzedilecek ve neticesi her iki tarafça diğerine alelusul tebliğ olunacaktır.

Tasdik muamelesi en geç 15 temmuz 1944 tarihine kadar tekemmül etmediği takdirde bu mukavele taraflarca hükümsüz sayılabilecektir.

İzmir Suları Türk Anonim Şirketine

Şirketin yerli ve yabancı personeline, vergi ihtilâflarına, Hükümete ve Şirkete ait mebalîğ hesaplarının tanzim ve tasfiyesine, muhtelif hususata ve gayrimenkullere mütedair bugünkü tarihli A, B, C, D, E işaretli mektuplarımızın münderecatında mutabık bulunduğumu beyan ederim.

Nafia Vekili

Nafia Vekilliğine

Bugünkü tarih ile imzaladığımız satınalma mukavelesinin 10 ncü maddesindeki mütekabil ibra münasebetiyle aşağıdaki hususları arzederiz:

1. Vergi ihtilâflarına müteallik olmak üzere bu mukaveleye bağlı listede yazılan ihtilâflarla bu mukavelenin imzasından evvel tediye vucubu tahakkuk eden Şirket alacakları müte-

kabilen ibradan hariç tutulmuştur.

2. Listesi mucibince birinci fıkrada yazılı ihtilâflardan başka ibraya dâhil olması icabeden:

a) % 20 Hükümet hissesine ait olmak üzere İzmir Asliye Ticaret Mahkemesinde derdesti rüyet olan dâva;

b) Şirketin harice para transferi için yapılmış ihracat hakkında ihracatçılardan mütaahhit kazanç vergisi tevkif etmediğine dair Devlet Şûrasında derdesti tetkik dâva;

c) Hükümet tarafından İzmir Birinci Hukuk ve Kadastro Mahkemelerine ikame edilmiş bulunan Şirketin intifaındaki gayrimenkullerin tapu sicillerine intifa keyfiyetinin tesciline mütedair dâvalardan başka ittilâflarımız dâhilinde hiç bir ihtilâfımız mevcut olmadığını ve bu beyanımız hilâfına böyle bir ihtilâfın mevcudiyeti tahakkuk ederse bu ihtilâfın dahi ibradan hariç kalacağını.

3. Yukarıdaki fıkralar haricinde 1.I.1944 tarihinden evvelki zaman için Şirketimizden Hükümete ait vergi ve resim namıyla yeniden bir şey istenilmemesinin mukarrer olduğunu arz ederiz.

8 . XI . 1943

Şirket Mümessilleri

Nafia Vekilliğine

Bugünkü tarihli mukavelenin birinci maddesinin B ve C fıkralarında yazılı gayrimenkullerin bir listesini ilişik sunuyoruz.

Bu listede yazılı gayrimenkullerden başka Şirket namına veya muvazaa tarikiyle üçüncü şahıslar namına mukayyet ve listeye ithal edilmemiş herhangi bir gayrimenkul mevcut olduğu anlaşılırsa bunları dahi Hükümete devretmeği taahhüt ederiz.

8 . XI . 1943

Şirket mümessilleri

Nafia Vekilliğine

Bugünkü tarihli mukavelenin 10 neu maddesinde ibradan hariç tutulduğu tesbit edilen vergi ihtilâfları bağlı listede arzedilmiştir.

Bundan gayri malûmatımız dâhilinde başka bir ihtilâf mevcut olmadığını saygılarımızla arz ederiz.

8 . XI . 1943

Şirket mümessilleri

Nafia Vekilliğine

Satınalma mukavelesinin akdi dolayısıyla aşağıdaki hususları arz ederiz.

1. Ecnebi tabiiyetindeki memurların, tesisatın fiili devir tarihinden evvel - hizmet mukavelelerinden mütevellit he rtürlü hakların tanzimi ve tasfiyesi şirketimize ait olmak üzere - hizmetlerine son verilecektir.

Şirketin yabancı Devlet tabiiyetindeki müdürüne ait mebalığden yirmi bin lirayı tecavüz etmeyecek miktarı, normal takas primi varsa ödenmek şartıyla Şirketin talebi üzerine serbest döviz olarak transferine müsaade edilecektir.

2. Mukavelenin 14 ncu maddesi mucibince tasdikim 1 . I . 1944 tarihinde tamamlanamaması yüzünden şirketçe bu tarihten sonra işletmenin Hükümet hesabına idaresine devam edildiği takdirde tesisatın fiili devir tarihine kadar şirket müdürü ile mühendisin maaş ve tahsisatları ve mütat seyahat masrafları Hükümete ait olacaktır.

3. Hükümete intikal edecek şirket memur ve işçilerinin muhtemel tazminatlarına veya bunlar için Hükümetçe teşkil edilecek sandığın ilk sermayesine karşılık olarak mahtuan on bin lira verilmesini Hükümet deruhde eder.

4. Müdüriyet ikametgâhındaki demirbaşta mukayyet mobilya ve eşya şirkete terkedilecek ve bunlar devire dâhil bulunmayacaktır.

8 . XI . 1943

Şirket mümessilleri

Nafia Vekillğine

Mukavelenin akdi dolayısıyla aşağıdaki hususatı arz ederiz:

1. Mukavelenin 14 ncu maddesi mucibince tasdikim 1 . I . 1944 tarihinden evvel tamamlanması halinde Hükümet 1 . I . 1944 tarihinde işletmeye vaziyet ederek kendi nam ve hesabına müesseseyi idareye başlayacağından bir hesaplaşma bahis mevzuu olmayacaktır.

Ancak mukavelenin üçüncü maddesinde mevzubahis faturaların Hükümete ve Şirkete ait kısımlarını, teminat akçalarını, kefalet paralarını ve saireyi mezkûr madde hükümleri dairesinde tasfiye edecektir.

2. Mukavelenin 14 ncu maddesi mucibince tasdikim 1 . I . 1944 tarihinde tamamlanamaması yüzünden bu tarihten fiili devir tarihine kadar Şirketin işletmeyi kendi usulleri dairesinde idaresi halinde bu iki tarih arasında işletme ve hesaplaşma, şu şekilde olacaktır.

a) Şirket 1 ikincikânun 1944 tarihinde Hükümete işletmenin ihtiyacına göre serbest bir kredi açacak ve Hükümet hesabına yapacağı masrafları bu krediden tediye edecektir.

b) Şirket 1 ikincikânun 1944 tarihinden itibaren Hükümet hesabına yapacağı muamele ve hesapları yeniden tesis edeceği defterlere kaydedecektir.

c) Şirket 1 ikincikânun 1944 tarihinden itibaren Hükümet hesabına yapacağı masrafları tediye ve siparişten evvel Hükümet kontrolörünün vizesine arz edecek, vizesiz sarfiyat Hükümetçe kabul olunmayacaktır.

Hükümet kontrolörünün vize etmediği masraf veya işlerin yapılmamasından doğacak zarar ve mesuliyetler Hükümete raci olacaktır.

d) Fiili devrin hitamında Şirket 1 ikincikânun 1944 tarihinden fiili devir tarihine kadar Hükümet hesabına yaptığı sarfiyatın hesabını mukavelenin 2, 3, 6 ve 9 ncu maddeleri mucibince devre mecbur olduğu teminat akçeleri, kefalet paraları vesaireyle birlikte devir heyetine verecek ve neticede işletme hâsilâtı yapılmış masrafları karşıladıktan sonra bir bakiye arzederse bu bakiyeyi diğer emval gibi Hükümete devredecektir.

İşletme hâsilâtı yapılan masrafları karşılamıyacak olursa, Şirketçe serbest krediden yapılmış olacak olan ve işletme hâsilâtı ile karşılanamıyan bu masraflar Hükümetçe derhal Şirkete ödenecektir.

Şu kadar ki Şirketin mütat veçhile tanzim edeceği 1943 bilançosu ile işletme yılını zararla kapattığı tahakkuk eylediği takdirde bu zararın, su abonelerinden evvelce tahsil edilip mukavelenin 3 ncu maddesi mucibince Hükümete intikal etmesi lâzım gelecek mebalîğden âzami bu mebalîğ yekûnuna kadar Hükümetçe telâfi edilmesi takarrür etmiş bulunduğunu saygılarımızla arz ederiz.

8 . II . 1943

Şirket Mümessilleri

İzmir Suları Türk Anonim Şirketi

Şirkete ait olup Hazinei Maliye namına kayıtlı bulunan gayrimenkuller

1. Alsancakta merkez idarehane binası

Gayri menkulün cinsi	Mevkii	Kapı No.	Kadastro		M ²	Mülâhazat	
			Ada	Parsel		Cilt No.	Tarihi
Bahçesinde atelye, ayar istasyonu ambar ve işçi odalarını muhtevi merkez idarehane binası	Alsancak Mesudiye mahallesi Atatürk caddesi	454	—	—	—	Tapu senedi: Cilt No.	Tarihi
						4	55 19.V.1934

2. Halkapınar fabrika ve su deposu

Müdüriyet ve kavas odaları, 1 nei ve 2 nei makinist evleri, fabrika âmiri evi, kömür ve alât ve edevat depoları, demirhane, arazii malûme ve müstemilâtr saireyi havi su fabrikası, zeminleri ile ebniyesi ve su membaı ile tevsii intikalli maa arazi göl mahalli	İzmir, Halkapınar - Tepelik	163	—	—	—	Ada No. — 1460 Tapu kaydı: Ağustos 1332 sıra No. 35 (İşbu gayrimenkullerin Şirket nezdinde tapu senedi yoktur.)	
Fabrikadan suyu tahtezzemin su deposuna isal eden boru kanalını havi tarik ile depoyu ve Koklica yoluna rapteden tarik ve bekçi kulübesini havi su deposu	İzmir, Halkapınar - Tepelik	—	—	—	—	Ada No. — 1460 Tapu kaydı: Ağustos 1332 sıra No. 35 Arsa 218, duvar tariki maahavuz No. 27 (İşbu gayrimenkulün Şirket nezdinde tapu senedi yoktur.)	

3. Selvilitpe fabrikası ve su deposu

Makine dairesi, malzeme deposu, makinist evi Su deposu, bekçi evi	İzmir, Selvilitpe - İma-riye	Kütük	Pafta	Ada	Parsel	Kapı	Mesahai	
		No.	No.	No.	No.	No.	M ²	Ds.
		226	237	1653	6	51 38	2010,00	(İşbu gayrimenkullerin şirket nezdinde tapu senedi yoktur).

(2. Sayısı : 129)

Şirkete ait olup eşhası salise uhdesinde kayıtlı bulunan gayrimenkuller

(Çaplı tasarruf senetleri)

Gayrimenkulün cinsi	Mevkii	Kütük No.	Pafta No.	Ada No.	Parsel No.	Mes. sathıye M ²	Kapı Ds.	No.	Mülâhazat
Kârgir Kahvehane	İzmir - Halkapınar	1	291	1127	1	280	00	148	Meşruhat aşağıdadır [*]
Kârgir baraka	İzmir - Halkapınar	13	290	1443	11	200	00	T 2	
Harap tabakhane ve bahçe	İzmir - Mersinli	12	292	1460	12	5520	00		
Bahçe	İzmir - Mersinli	10	292	1460	10	19040	00		
Bahçe	İzmir - Mersinli	—	292	1460	11	6800	00		
Çayırılık	İzmir - Mersinli	13	292	1460	13	5680	00		

(Tapu senetleri)

Gayrimenkulün cinsi	Kazası	Mevkii	Mahallesi	Miktarı	Emlâk No.		Muamele No.	Cilt No.	Sayfa No.	Sıra No.
					eski	yeni				
Arazii milliyeden tarla	İzmir	Halkapınar	Tepecik	214 dönüm ve 3 evlek	—	—	55	1	19	55
Arazii emiriyeden mer'a Han yeri	İzmir	Halkapınar	Tepecik	84 dönüm	—	—	54	1	18	54
Bir kıta bağ	İzmir	Kadifekâle	Selâtin	2 dönüm	5	—	64	1	22	64

[*] Çaplı tasarruf senetleri cetvelinin birinci hanesinde gösterilen kârgir kahvehane binası Şirkete ait olmayıp (İskaliarino) namında birisine aittir. Şirket bu arsayı evvelce mumaileyhe satmış, fakat satış bedeli tedîye edilmediğinden tahrir muamelesi yapılmamıştır. Kadastro tesbitinde buranın çaplı tasarruf vesikası (Kârgir kahvehane) olarak verilmiştir. Halbuki bina İskaliarino tarafından inşa edilmiştir. Şirket yalnız araziye sahiptir.

İzmir suları Türk Anonim Şirketi

İhtilâflı vergilere ait cetveldir

**1. Kazanç ve buhran vergileri
Maliyece tahsil**

Takvim yılı	Mali yıl	İlk tarhiyat		Son tarhiyat		Maliyece tahsil edilen		Son vaziyet
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	
1928	1929	1	562.32	1	562.32	1	718.55	Müracaatımız Devlet Şûrasındadır.
1929	1930	5	519.00	5	510.00	3	938.47	Müracaatımız Devlet Şûrasındadır.
1931	1932	1	498.00		0.00	1	648.88	Devlet Şûrası kararı lehimize dir.
1932	1933	15	489.96		0.00		0.00	
1933	1934	27	489.96		0.00		0.00	
1934	1935	26	409.32	8	753.26	4	516.93	Müracaatımız Devlet Şûrasındadır.
1934	1935	4	538.33		0.00			
1934	1935	2	214.62		0.00			
1935	1936	10	958.52	6	656.30	4	258.91	Devlet Şûrası kararı lehimize dir.
1935	1936	4	387.50		0.00			
1936	1937	8	209.73	5	960.90	4	104.86	Müracaatımız Devlet Şûrasındadır.
1936	1937		830.40		830.40		830.40	(830.40) asgari vergidir.
1937	1938	16	843.34	16	843.34	8	842.75	Müracaatımız Devlet Şûrasındadır.
1937	1938	1	683.00		0.00		—	> > >
1938	1939	37	641.90		969.80	7	967.52	> > >
1939	1940	1	032.68		516.34		542.14	> > >
Müstahdemin vergileri		2	366.95		200.83	2	366.95	Maliyece Devlet Şûrasına müracaat edilmiştir.
Yekûn				47	812.49	40	736.36	

(S. Sayısı : 129)

İzmir Suları Türk Anonim Şirketi :

1. I. 1944 tarihinden evvel akte dilip bu tarihten sonraya sâri olan akitler

A) Yangına karşı sigorta mukaveleleri

Mukavelenin akdi	Mukavelenin mevzuu	Mukavele müddeti	Mukavele vadesi	1944 yılına isabet eden meblâğ	Düşünceler
Anadolu Türk A. Sigorta Şirketi	İzmirde Alsancak'ta İstasyon caddesinde 454 numaralı kârgir yapılı yazıhane olarak kullanılan binadaki alelûmum yazıhane eşyasıyla dopalarda mevcut kurşun, musluk, su saatleri, yedek parçalar vesaire....	1 sene	3/12/1944	256.57 T. L.	Temin edilen miktar 54 000 T. L.
Anadolu Türk A. Sigorta Şirketi	Halkapınar'da havuz ve bekçi evi, keza bekçi evi, yazlık ev, kâtip evi, makinist evi, depo, bekçi evi, yağ deposu, yazıhane ve makine dairesi ile Selvilitepe'de bekçi evi, makinist evi, depo ve makine dairesi binaları.	»	3/12/1943	206.37 T. L.	Temin edilen miktar 55 950 T. L.
Anadolu Türk A. Sigorta Şirketi	Şirket idarehane binası ve müştemilâtı olan atelye, ayar istasyonu ve ambar binaları.	»	3/12/1944	83.56 T. L.	Temin edilen miktar 32 500 T. L.

B) İcar mukaveleleri

Hamza Rüstem	Emirler çarşısında Şube olarak kullanılan 11 numaralı dükkân.	»	19/4/1944	25.25 T. L.	
T. C. D. D. Alsancak İstasyonu	Demiryolu altından geçen kanalizasyon icarı	»	31/5/1944		Taahhüt: Her sene 1 T. L. tediye edilmektedir.
İzmir Belediyesi	Halkapınar'da Şirkete ait olan arazi üzerine kurulan baraka icarı.	»	31/5/1944		Senede 1 T. Lirasıdır.

C) Telefonlar

İzmir Telefon idaresi	2965 ve 1 dahilî müdiriyet telefonu		1/9/1944		İşbu telefonlar için tediye edilen abonmanların 1944 yılına isabet eden miktarları mükâleme adedine göre ve 31/12/1943 tarihinde Telefon idaresinden öğrenilecektir.
	2880 » 1 » mühendis »		1/12/1944		
	3015 » 1 » abonman dairesi telefonu	»	1/12/1944		
	3455 » 1 zil Halkapınar fabrikası		1/2/1944		
	3433 Selvilitepe »		1/1/1944		

D) Elektrik

İzmir Elektrik İşletme idaresi	Alsancak'ta idarehane binası ile Selvilitepe fabrikasına elektrik cereyanı verilmesi				Aylık sarfiyat üzerinedir.
--------------------------------	--	--	--	--	----------------------------

İzmir Suları Türk Anonim Şirketi

Memur ve müstahdemler tarafından Şirket aleyhine ikame olunan dâvalar

- Dâva eden : Halil Anur (Eski ustabaşı)
- Dâvanın görüleceği mahkeme : İzmir Asliye Ticaret Mahkemesi
- Dâvanın mevzuu : 9 . XII . 1941 günü Şirketten sirkat edilen kurşun borular dolayısıyla polisçe yapılan cürmü meşhut münasebetiyle yapılan tetkikat neticesinde Halil Anur'un alâkası görülmüş ve tahkikatı mütaakip Şirkete ait bir kazan Halil'in evinden polis marifetiyle alınarak Şirkete teslim edilmiştir. Cürmü meşhut evrakı Sulh mahkemesine verilmiş ve Halil beraet etmiştir. Temyiz Mahkemesi bu beraet kararını tasdik etmiştir. Cürmü meşhut mahkemesi devam ederken keşif varakalarında Halilin diğer bir suiistimali görülmüş ve işçilerimizden yapılan tetkikat neticesinde Halilin bazı kurşun boruları ve mukavvaları aldığı tesbit edilerek hakkında Asliye Ceza Mahkemesine müracaat edilmiştir. Halil Usta, bu mahkemede beraet etmiş ve kararı Mahkemei Temyiz tasdik etmiştir.
- Halil Anur 9 . XII . 1941 tarihindeki cürmü meşhut hâdisesindenberi işe devam etmemiştir.
- 15 . XI . tarihinde İzmir Asliye Ticaret Mahkemesine müracaat ederek verdiği dâva arzuhalinde:
- 9 . XII . 1941 tarihindenberi olan ücretlerini, 10 000 lira tazminat, işinin tekrar iadesi ile ücreti vekâlet ve mahkeme masraflarının Şirkete tahmili hakkında karar ittihazını talep etmiştir.
- Arzuhal, Şirkete tebliğ edilmiş ve 10 gün içinde cevaba mecbur tutulmuştur.
- İş, Şirket avukatına verilmiştir.
- Dâva eden : Malik Tuncel (Eski ambarcı)
- Dâvanın görüldüğü mahkeme : İzmir Asliye Ticaret mahkemesi
- Dâvanın mevzuu : Vazifesinde görülen kusur ve hatalarından dolayı on beş gün müddetle ihbarlı olarak işine nihayet verilen mumaileyh 9.VI.1943 tarihinde İzmir Asliye Ticaret mahkemesine müracaat ederek şirket aleyhine ikame ettiği dâva ile:
- Müterakim ücretlerini (625 lira)
 - Mahkeme imtidadınca işleyecek olan müddete ait ücretlerini
 - İşinin iadesini
 - Ücreti vekâlet ve mahkeme masraflarının şirkete tahmilini istemiştir.
- Rüyet edilmekte olan bu dâva 1 . XII . 1943 tarihine talik edilmiş bulunmaktadır.